

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav pro dějiny umění
studijní obor dějiny umění

Denisa Magurová: „Figura velata a jej reflexia v stredoeurópskom prostredí“
Diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Adamcová, PhD.

Posudek vedoucího práce:

Diplomová práce Denisy Magurové nabízí zajímavý pohled na jeden z důležitých fenoménů umění období závěru baroka. Ačkoliv je tento pojem nejčastěji spojován s osobností Antonia Corradiniho, nejedná se v žádném případě o motiv raritní, vázaný jen na jedinou osobnost.

Díky vhodně zvolené struktuře textu, ale zejména díky pečlivé a zevrubné analýze dosavadní odborné literatury nevyjímaje dostupné dobové texty, se Denise Magurové podařilo ukázat, že „figura velata“ nebyla jen svébytným projevem kamenosochařské virtuozity, ale že její pojetí plně zapadá do kontextu dobového sochařství a malířství, vyznačujícího se mimořádným důrazem na senzualitu daného díla, na jeho ryze estetické kvality, které jdou navzdory svým kořenům ležícím v barokním iluzionismu, daleko za hranice skutečnosti a otevírají cesty ke snu, výtvarné hře a fantazii, jež se zdá být takřka bez hranic.

Jak dále názorně ukazuje práce Denisy Magurové představuje „figura velata“ také fenomén, který fascinujícím způsobem a současně velice názorně reflektuje rozporuplnost dichotomie formální a významové stránky uměleckého díla. Ukazuje nejen to, jakým způsobem může požadavek na zhmotnění určitého významu a výrazu podnítit vznik specifické umělecké formy a naopak, ale především to, že je zmíněná dichotomie pouhým pomocným konstruktem.

Na předložené práci je třeba kromě již uvedeného ocenit přehlednou a logickou výstavbu textu, stejně jako srozumitelnost předkládaných myšlenek i důslednou argumentaci. Textu nechybí ani jasně formulovaný závěr, v němž mimo jiné autorka nabízí další cesty, jimiž by se při zkoumání role „figury velaty“ nejen v rámci dobového umění, bylo možné ubírat.

Je tedy trochu škoda, že nejslabší částí textu je to, co mělo být jedním z hlavních výsledků badatelské práce, reflexe tohoto fenoménu ve „středoevropském“ prostředí. Autorce diplomové práce se mimo jiné nepodařilo dostatečně rozlišit dva odlišné okruhy reflexe „figury velaty“, které podle mého soudu představují citace a variace tohoto motivu v tvorbě Matyáše Bernarda Brauna a jeho synovce Antonína Brauna na jedné straně a v tvorbě okruhu vídeňských nebo vídeňskou akademií utvářených sochařů na straně druhé. Rovněž nemohu souhlasit s některými dílčími závěry autorky diplomové práce, jako například s tím, že by všichni zmínění sochaři reflektovali ve svých dílech v první řadě formální stránku „figury velaty“ nebo že pro ně byla především módním motivem, jehož uplatněním dokládali nejen to, že se dokonale orientují v aktuálních trendech, ale také to že jsou nadáni obdobnými schopnostmi a dovednostmi, jako jeho benátský „otec“.

Nakonec, a to je podle mého soudu možná ještě důležitější, se autorka této diplomové práce nepokusila o přesvědčivější vysvětlení, proč tento fenomén rezonoval nejvíce právě ve střední Evropě, respektive v jejich vybraných lokalitách. To, že se takto koncipované sochy

nacházely v Drážďanech a ve Vídni, kde Corradini navíc nějaký čas pracoval, na danou otázku neodpovídá dostatečně uspokojivě.

Z pohledu obecnějšího hodnocení „figury velaty“, zůstalo, bohužel, v práci Denisy Magurové bez povšimnutí to, že „figura velata“ v sobě nese aspekt „paragone“, srovnávání a soupeření mezi jednotlivými uměleckými druhy, zvláště pak mezi sochařstvím a malířstvím.

V samotném závěru pak autorka diplomové práce mluví o revivalu motivu v 19. století. Ovšem faktem je, že tento motiv ze sochařství ani v následujících desetiletích nevymizel. Příkladem za jiné mohou být význačná díla Antonia Canovy, jako jeho sousoší Herkules a Lichas nebo sochy Tanečnic, ale vlastně také sochy, jejichž analýzou Denisa Magurová svou práci uzavírá, tedy díla Adama Friedricha Oesera nebo Johanna Petera Wagnera, sochy, které v podstatě již otvírají brány neoklasicismu.

Navzdory uvedeným připomínce lze konstatovat, že na diplomové práci Denisy Magurové je patrné, že autorka prokázala nejen systematický zájem o dané téma, schopnost pracovat s prameny i odbornou literaturou, schopnost kriticky zhodnotit informace v ní uvedené, ale především schopnost precizní analýzy formálního řešení daného díla a objektivního zhodnocení jeho výtvarných kvalit, stejně jako specifického vyznění daného motivu i jeho zapojení do komplexního ideového programu díla. Předloženou práci proto **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou výborně.**

V Praze dne 31. srpna 2020

Kateřina Adamcová